

Inimõigused maailmas aastal 2012 ja ELi sellealane poliitika

Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2013. aasta resolutsioon aastaaruande kohta inimõiguste ja demokraatia olukorrast maailmas 2012. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas (2013/2152(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja muid ÜRO inimõiguste alaseid lepinguid ja inimõigusi käsitlevaid dokumente,
- võttes arvesse ÜRO 8. septembri 2000. aasta aastatuhande deklaratsiooni (A/Res/55/2) ja ÜRO Peaassamblee sellekohaseid resolutsioone,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 21,
- võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2011. aastal, mille nõukogu võttis vastu 6. juunil 2013,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2011. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas¹,
- võttes arvesse inimõigusi ja demokraatiat käsitlevat ELi strateegilist raamistikku ja tegevuskava (11855/2012), mille välisasjade nõukogu võttis vastu 25. juunil 2012. aastal,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni ELi inimõiguste strateegia läbivaatamise kohta²,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuli 2012. aasta otsust 2012/440/ÜVJP, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja³,
- võttes arvesse oma 13. juuni 2012. aasta soovitusi ELi inimõiguste eriesindaja kohta⁴,
- võttes arvesse nõukogu 14. mai 2012. aasta järeldusi „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks”,
- võttes arvesse oma 13. juuni 2013. aasta soovitusi liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule ja komisjonile Euroopa välisteenistuse korralduse ja toimimise läbivaatamise kohta 2013. aastal⁵,
- võttes arvesse inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust käsitlevaid Euroopa Liidu

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0503.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0504.

³ ELT L 200, 27.7.2012, lk 21.

⁴ ELT C 332 E, 15.11.2013, lk 114.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0278.

suuniseid¹,

- võttes arvesse Euroopa Liidu suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta ning Euroopa Parlamendi 13. juuni 2013. aasta soovitus nõukogule, mis käsitleb ELi suuniste eelnõu usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (LGBTI) inimeste kõigi inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse inimõigustealast dialoogi käsitlevaid ELi suuniseid, mis nõukogu võttis vastu 13. detsembril 2001 ja vaatas läbi 19. jaanuaril 2009,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni avaliku ja erasektori korrupsiooni mõju kohta inimõigustele kolmandates riikides²,
- võttes arvesse oma 7. veebruari 2013. aasta resolutsiooni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste nõukogu 22. istungjärgu kohta³,
- võttes arvesse oma 17. novembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toetuse kohta Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule probleemide lahendamiseks ja raskuste ületamiseks⁴,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 20. märtsi 2013. aasta ühisteatist „Euroopa naabruspoliitika: partnerluse edendamine” (JOIN(2013)4) ja 25. mai 2011. aasta ühisteatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele” (COM(2011)0303),
- võttes arvesse demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi strateegiadokumenti aastateks 2011–2013 ning komisjoni ettepanekut demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi uue rahastamismääruse kohta aastateks 2014–2020 (COM(2011)0844),
- võttes arvesse oma 29. märtsi 2012. aasta soovitus nõukogule Euroopa demokraatia sihtkapitali võimaliku loomise korraldamise kohta⁶,
- võttes arvesse oma 17. juuni 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste kaitsjaid toetava ELi poliitika kohta⁷,
- võttes arvesse oma 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni demokratiseerimist toetava ELi

¹ http://www.eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0394.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0055.

⁴ ELT C 153 E, 31.5.2013, lk 115.

⁵ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 26.

⁶ ELT C 257 E, 6.9.2013, lk 13.

⁷ ELT C 236 E, 12.8.2011, lk 69.

- välispoliitika kohta¹,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse vabaduse strateegia kohta ELi välispoliitikas²,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 20. detsembri 2012. aasta resolutsiooni 67/176 surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamise kohta,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1960 (2010) ja 2106 (2013) naiste, rahu ja julgeoleku kohta,
 - võttes arvesse ELi Nõukogus 13. mail 2011 vastu võetud aruannet, mis käsitleb ELi näitajaid, mille alusel töötada välja terviklik lähenemisviis naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamiseks,
 - võttes arvesse lapse õigusi käsitlevaid ÜRO Peaassamblee resolutsioone, sh kõige hilisemat, 4. aprilli 2012. aasta resolutsiooni (66/141),
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes³,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduspoliitika kohta kliimamuutusega kaasnevate nõudmiste taustal⁴,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes⁵,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0418/2013),
- A. arvestades, et mitmesugused üleminekuprotsessid, sealhulgas rahvaülestatõusud, konflikti- ja konfliktijärgsed olukorrad, samuti takerdunud üleminekuprotsessid autoritaarsetes riikides, on tõstatanud üha uusi probleeme ELi poliitikas, millega toetatakse inimõigusi ja demokraatiat kogu maailmas; arvestades, et ELi aastaaruanne inimõiguste ja demokraatia olukorrast maailmas 2012. aastal osutab vajadusele, et EL jätkaks paindlike poliitiliste reageeringute väljatöötamist; arvestades, et ELi kõige põhimõttelisem poliitiline valik puudutab paindlikkust ja poliitilist otsusekindlust jääda rasketel aegadel muude poliitiliste eesmärkide ja huvide surve all truuks Euroopa Liidu põhiväärtustele;
- B. arvestades, et õiglus, õigusriiklus, vastutus, läbipaistvus ja aruandekohustus, võitlus karistamatuse vastu, õiglane kohtumõistmine ja sõltumatu kohus on inimõiguste kaitse lahutamatud elemendid;

¹ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 165.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

³ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 31.

⁴ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 94.

⁵ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 101.

- C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikliga 21 tugevdatakse veelgi ELi kohustust tegutseda rahvusvahelisel areenil, juhindudes demokraatia ja õigusriigi põhimõtetest, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsusest ja jagamatusest, inimväärikuse austamisest, võrdsuse ja solidaarsuse põhimõtetest ning ÜRO põhikirja, Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete austamisest;
- D. arvestades, et laienemisprotsessi aluspõhimõteteks jäävad Kopenhaageni poliitilised kriteeriumid, mille kohaselt nõutakse „demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsust”;
- E. arvestades, et ülestõusud araabia maailmas sundisid Euroopa Liitu tunnistama varasema poliitika ebaõnnestumist ja seadma naabruspoliitika läbivaatamisel aluseks edusammudest sõltuva toetuse käsitusviisi, mis põhineb kohustusel, mille kohaselt „Euroopa Liit varieerib partneritele antava ELi toetuste taset vastavalt poliitiliste reformide elluviimisel ja tõelise demokraatia ülesehitamisel tehtud edusammudele”, samuti inimõiguste ja põhivabaduste austamisel, sealhulgas vabad ja õiglased valimised, ühinemis-, sõna- ja kogunemisvabadus, vaba ajakirjandus ja meedia, õigusriik, kus õigust mõistab sõltumatu kohus, ning mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus;
- F. arvestades, et 2012. aasta mais vastu võetud nõukogu järeldustes, mis käsitlevad Euroopa Komisjoni tegevuskava ELi arengupoliitika muutmiseks, märgitakse konkreetselt, et partneritele antavat toetust kohandatakse vastavalt nende arengulasele olukorrale ja pühendumusele ning edusammudele inimõiguste, demokraatia, õigusriikluse ja hea valitsemistava vallas; arvestades, et viimane ELi ühine seisukoht seoses kõrgetasemelise foorumiga abi tõhususe teemal seab kohustuse, et arengukoostöös tuleks süstemaatiliselt viidata demokraatlikule omavastutusele, mille kohaselt partnerriigid vastutavad selle eest, et luua soodus keskkond kodanikuühiskonna arenemiseks ning parlamendi, kohalike asutuste, riiklike auditeerimisasutuste ja vaba meedia rolli tugevdamiseks;
- G. arvestades, et ELi nõukogu võttis 2012. aasta juunis vastu inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku ja tegevuskava, mis kohustab ELi institutsioone saavutama mitmeid konkreetseid poliitilisi eesmärke; arvestades, et 2012. aasta juulis seadis ELi nõukogu sisse temaatilise Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja ametikoha ja nimetas ametisse esimese Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja; arvestades, et 2014. aasta kevadel tuleb alustada menetlusega, et võtta vastu inimõiguste ja demokraatia uus tegevuskava, mis peaks jõustuma 2015. aasta jaanuaris pärast praeguse tegevuskava lõppemist;
- H. arvestades, et Euroopa demokraatia rahastu loodi 2012. aasta oktoobris peamise eesmärgiga anda otsetoetusi demokraatliku liikumise aktivistidele või organisatsioonidele, kes võitlevad demokraatiale ülemineku eest Euroopa naabruses ja kaugemal;
- I. arvestades, et Euroopa välisteenistuse loomisel kinnitati, et inimõiguste ja demokraatia toetamisest saab ELi uue diplomaatilise teenistuse tegevuse aluspõhimõte; arvestades, et ELi delegatsioonide võrgustik üle maailma annab komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale uue suutlikkuse viia ellu ELi inimõiguste poliitikat;
- J. arvestades, et oma resolutsioonides eelmise aastaaruande ja ELi inimõiguste strateegia

läbivaatamise kohta (mõlemad resolutsioonid võeti vastu 2012. aasta detsembris) rõhutas Euroopa Parlament vajadust reformida oma tavasid, et peavoolustada inimõigused parlamendi tegevustes ning võtta järelemeetmeid seoses oma kiireloomuliste resolutsioonidega, milles mõistetakse hukka demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete rikkumine;

- K. arvestades, et 2012. aasta novembris ja detsembris ELi 27 liikmesriigis läbi viidud Euroopa Parlamendi avaliku arvamuse uuring Eurobaromeeter näitab taas kord, et eurooplaste silmis on inimõiguste kaitsmine endiselt tähtsaim väärtus; arvestades, et ülioluline on usaldusväärselt ellu viia ELi välja öeldud kohustused kaitsta inimõigusi ja demokraatiat, et säiliks ELi välispoliitika üldine usaldusväärsus;
- L. arvestades, et 2012. aasta detsembris pälvis Euroopa Liit Nobeli preemia selle eest, et on aidanud edendada rahu ja leppimist, demokraatiat ja inimõigusi Euroopas;

Üldmärkused

1. peab inimõigusi keskseks küsimuseks ELi suhetes kõigi kolmandate riikide, sealhulgas liidu strateegiliste partneritega; rõhutab, et ELi inimõiguste poliitika peab olema aluslepingus sätestatud kohustuste täitmisel järjepidev, tagama sise- ja välispoliitika sidususe ja vältima välispoliitikas topeltstandardeid; nõuab seetõttu, et ELi välisasjade nõukogu võtaks vastu järeldused inimõiguste ja strateegiliste partnerite kohta, mis oleksid liikmesriikidele ja ELi ametnikele ühisteks suunisteks inimõiguste küsimustes, mida neil tuleb kindlasti käsitleda oma strateegilistest partneritest kolleegidega;
2. kutsub komisjoni asepresidenti ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, ELi inimõiguste eriesindajat ja Euroopa välisteenistust üles neid kohustusi täitma ning integreerima inimõigused ja demokraatia ELi suhetesse oma partneritega, sealhulgas kõrgeimal poliitilisel tasandil, kasutades selleks kõiki asjakohaseid ELi välispoliitilisi vahendeid;
3. tunnustab väga tähtsat rolli, mida kodanikuühiskond täidab demokraatia ja inimõiguste kaitsel ja edendamisel; palub asepresidendil ja kõrgel esindajal tagada tihe koostöö ja partnerlus kodanikuühiskonnaga, sealhulgas inimõiguste kaitsjatega; on samuti arvamusel, et EL peaks igati toeks olema kõigile inimõiguste, demokraatia, vabaduse ja läbipaistvuse toetajatele kogu maailmas;
4. mõönab, et ELi institutsioonid ja kõik liikmesriigid peaksid võtma kindla ja ühtse lähenemisviisi, et inimõiguste rikkumisi kogu maailmas käsitletaks läbipaistvalt ja vastutustundlikul moel; on seisukohal, et kui tegemist on inimõiguste järjepideva rikkumisega, peaks EL väljendama oma arvamust ühtselt ja tagama, et tema sõnumit kuuleksid nii väärtegused toime panev valitsus kui ka rahvas; kutsub ELi välisasjade nõukogu üles korraldama igal aastal avaliku arutelu inimõiguste teemal;
5. tuletab meelde parlamendi kindlat soovi, et ta tihedalt kaasataks ja temaga konsulteeritaks ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku rakendamise küsimustes;

ELi 2012. aasta aruanne

6. väljendab heameelt selle üle, et vastu on võetud ELi aastaaruanne inimõiguste ja

demokraatia olukorrast maailmas 2012. aastal; ootab asepresidendilt ja kõrgelt esindajalt jätkuvat pühendumust ja korrapäraseid aruandeid Euroopa Parlamendile; nõuab tulevaste aruannete ettevalmistamisel aktiivset ja konstruktiivset arutelu ELi institutsioonides, mis suurendaks ELi tegevuse nähtavust selles valdkonnas;

7. on veendunud, et aastaaruandest peaks kujunema oluline vahend ELi inimõiguste ja demokraatia alasest tegevustest teavitamiseks ja selle üle arutlemiseks; kiidab seepärast heaks asepresidendi ja kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistuse võetud kohustuse kasutada ELi aastaaruandeid aruannetena selle kohta, kuidas on rakendatud ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja tegevuskava;
8. märgib aastaaruandes esitatud osutusi ELi inimõiguste eriesindaja tegevusele ning ergutab asepresidenti ja kõrget esindajat ning Euroopa välisteenistust lisama põhjalikumaid analüüse, eelkõige mis puudutab eriesindaja rolli strateegilise raamistiku ja tegevuskava rakendamisel, et tema rolli ja tööd adekvaatselt kirjeldada;
9. tunnustab jõupingutusi, mida on tehtud selleks, et riike käsitlevates aruannetes loetleda ELi erinevaid meetmeid inimõiguste ja demokraatia toetamise valdkonnas, mis pakub rikkalikult teavet ELi institutsioonide töö kohta kõikjal maailmas; peab siiski kahetsusväärseks, et riike käsitlevates aruannetes näib endiselt puuduvat süstemaatiline, selge ja järjepidev raamistik, mis võimaldaks täpsemalt analüüsida ELi tegevuse mõju ja tõhusust;
10. kordab oma seisukohta, et riike käsitlevaid aruandeid tuleks tugevdada ja nendes tuleks kajastada inimõigusi käsitlevate riigipõhiste strateegiate elluviimist ning seega peaksid need sisaldama näitajate kogumil põhinevaid konkreetseid võrdlusaluseid, et hinnata nii positiivseid kui ka negatiivseid suundumusi, hinnata ELi tegevuse tõhusust ja tuua välja põhjused ELi toetuste kohandamiseks vastavalt inimõiguste, demokraatia, õigusriigi ja hea valitsemistava valdkonnas tehtud edusammudele;
11. kiidab heaks pingutused lisada aastaaruandesse Euroopa Parlamendi tegevused, soovitab kasutada Euroopa Parlamendi saavutusi ja võimalusi, sh arvukaid Euroopa Parlamendi tellitud uuringuid ja analüüse, ning soovitab tungivalt, et asepresident ja kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus annaksid aru ELi meetmetest, mis on võetud parlamendi resolutsioonide alusel, kaasa arvatud kiireloomulised resolutsioonid inimõiguste rikkumiste kohta; nõuab, et Euroopa Parlamendi ja ELi inimõiguste eriesindaja vahel toimuks pidev teabevahetus ja koostöö, seda eeskätt eriolukordades;
12. on rahul ELi aastaaruandega inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2012. aastal, sest see näitab ELi pingutusi edendada inimõiguste, soolise võrdõiguslikkuse, demokraatia ja hea valitsemistava integreerimist arengupoliitikasse ja -vahenditesse;

ELi poliitiline raamistik

Strateegiline raamistik ja tegevuskava

13. kordab oma tunnustust ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilisele raamistikule ja tegevuskavale kui tähtsale teetähisele inimõiguste integreerimisel ja süvalaiendamisel kõigis ELi välispoliitilistes meetmetes; rõhutab, et ELi inimõiguste poliitikas on vaja üldist konsensust ja tõhustatud koostööd ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahel; kutsub Euroopa välisteenistust üles tugevdama jõupingutusi, et suurendada

liikmesriikide seas omavastutust tegevuskavaga seoses; nõuab, et aastaaruandesse lisataks jagu, mis käsitleb tegevuskava rakendamist liikmesriikide poolt;

14. rõhutab, et nii strateegilises raamistikus kui ka tegevuskavas võetud kohustuste tõhus ja usaldusväärne täitmine on ülioluline; märgib, et usaldusväärsus nõuab inimõiguste poliitikameetmete piisavat rahastamist ja järjepidevat peavoolustamist kõrgel poliitilisel tasandil, nagu ministrite kohtumised ja tippkohtumised kolmandate riikidega, kaasa arvatud strateegiliste partneritega;
15. peab kahetsusväärseks, et ELi inimõiguste poliitikas vaadatakse enamasti mööda majanduslikest, sotsiaalsetest ja kultuurilistest õigustest erinevalt ELi lubadusest õiguste jagamatuse ja vastastikuse sõltuvuse kohta, ning kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja liikmesriike üles suurendama jõupingutusi selles suunas, sealhulgas sotsiaalsete ja tööõiguste valdkonnas;
16. märgib, et praegune tegevuskava jõuab lõpule 2014. aasta lõpus; ootab, et asepresident ja kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus vaataksid õigeaegselt tegevuskava läbi ning alustaksid liikmesriikide, komisjoni, parlamendi ja kodanikuühiskonnaga konsultatsioone, mis viiksid uue, 2015. aasta jaanuaris jõustuva tegevuskava vastuvõtmiseni;

Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja

17. tunnistab esimesele ELi inimõiguste eriesindajale antud mandaadi tähtsust; kutsub eriesindajat üles suurendama ELi inimõiguste poliitika, eriti naiste õigusi ja kõikide vähemuste õigusi käsitleva poliitika nähtavust, peavoolustamist, järjepidevust, ühtsust ja tõhusust ning saavutama vaiksuse ja avaliku diplomaatia õige tasakaalu oma mandaadi täitmisel; kordab oma soovitusi, et eriesindaja annaks parlamendile korrapäraselt aru oma tegevusest ning selgitaks temaatilisi ja geograafilisi prioriteete, samuti tagaks parlamendi tõstatatud probleemide käsitlemise;
18. tunnustab eriesindajat Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonnaga peetud dialoogi avatuse eest, tänu millele on pandud alus olulisele tavale, mida tuleks jätkata ja tugevdada, et tagada nõuetekohane läbipaistvus ja vastutus; tervitab eriesindaja koostööd piirkondlike organitega ja mitmepoolsetes foorumites ning julgustab teda sellist tegevust laiendama;
19. peab kiiduväärseks tõsiasi, et koostöö ELi inimõiguste eriesindajaga lisati ELi Saheli piirkonna inimõiguste eriesindaja mandaadi ülesannete hulka, ning nõuab tungivalt, et nõukogu ning asepresident ja kõrge esindaja rakendaksid seda tava ka tulevaste ELi geograafiliste eriesindajate mandaadiga seoses;

Inimõigusi käsitlevad ELi suunised

20. tunneb heameelt selle üle, et vastu on võetud usu- ja veendumusvabadust ning LGBTI inimeste inimõigusi käsitlevad ELi suunised; tuletab siiski Euroopa välisteenistusele meelde, et järgida tuleb institutsioonidevahelist head tava ja suhelda õigeaegselt Euroopa Parlamendi asjaomaste poliitiliste organitega, kui töötatakse välja uusi strateegilisi vahendeid, näiteks suuniseid, või vaadatakse läbi olemasolevaid vahendeid; tuletab meelde Euroopa Parlamendi soovitusi nõukogule seoses usu- ja veendumusvabadust käsitlevate ELi suunistega, milles parlament on teinud ettepaneku

tähelepanuväärsete vahendite kohta ja pakkunud välja soovitusi suuniste praktiliseks rakendamiseks, et saavutada olulisi edusamme selle peamise ja universaalse vabaduse kaitsmisel ja edendamisel; tunnustab tava, mille Euroopa välisteenistus ja nõukogu on vanemate suuniste läbivaatamisel ja parandamisel omaks võtnud; ergutab Euroopa välisteenistust rakendama rangemat läbivaatamisprotsessi, mis sisaldaks põhjalikku konsulteerimist sidusrühmadega, selleks et muutuvate tingimustega kohaneda;

21. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ja nõukogu pööraksid eritähelepanu suuniste nõuetekohastele rakenduskavadele; soovitab Euroopa välisteenistuse ja ELi delegatsioonide töötajaid, samuti liikmesriikide diplomaate edasi koolitada ja nende teadlikkust tõsta; on eriliselt murelik seoses rahvusvahelist humanitaarõigust käsitlevate suuniste ning piinamist ja muud julma, ebainimlikku või inimväärikust alandavat kohtlemist käsitlevate suuniste rakendamisega;

Inimõigustealne dialoog kolmandate riikidega

22. võtab teadmiseks jätkuvad raskused saavutada konkreetseid edusamme mitmetes ELi dialoogides ja konsultatsioonides, milles käsitletakse inimõiguste küsimusi; julgustab ELi otsima uusi teid, et muuta dialoog murettekitavate riikidega sisukamaks; rõhutab vajadust jätkata neis dialoogides kindlat, sihiteadlikku ja läbipaistvat inimõiguste poliitikat; kutsub seepärast ELi üles tegema selgeid poliitilisi järeldusi, kui inimõigustealne dialoog ei ole konstruktiivne, ning sellisel juhul või juhtudel, kui pidevalt rikutakse inimõigusi, panema enam rõhku poliitilisele dialoogile, diplomaatilistele meetmetele ja avalikule diplomaatiale; hoiatab lisaks inimõiguste arutelude lahutamise eest kõrgetasemelistest poliitilistest dialoogidest;
23. on seisukohal, et inimõigustealased dialoogid ja konsultatsioonid peaksid tugevdama ja toetama kodanikuühiskonda, inimõiguste kaitsjaid, ametiühinguid, ajakirjanikke, advokaate ja parlamendiliikmeid, kes hakkavad julgelt vastu vägivallale kodumaal ja nõuavad oma õiguste austamist; kutsub ELi üles tagama, et inimõigustealased dialoogid ja konsultatsioonid oleksid kõrgeid eesmärke seadvad ja nendega kaasneksid selged avalikud sihid, mille alusel saab nende edu objektiivselt mõõta;
24. tuletab meelde asjaolu, et avaliku ja erasektori korrupsioon kinnistab ja süvendab ebavõrdsust ja diskrimineerimist seoses kodaniku-, poliitiliste, majanduslike või sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste võrdse teostamisega, ning rõhutab, et on tõestatud, et korrupsioon ja inimõiguste rikkumine hõlmavad võimu kuritarvitamist, vastutuse puudumist ja erinevaid diskrimineerimise vorme; nõuab ELi eelarve ja välisabi kontekstis, et aruandlus ja läbipaistvus oleks välisabi ja avaliku sektori eelarvete raames kõrgeimal tasemel;

Riigipõhised inimõiguste strateegiad ja inimõiguste teabekeskused

25. võtab teadmiseks Euroopa välisteenistuse jõupingutused viia lõpule ELi riigipõhiste inimõiguste strateegiate esimene tsükkel; kordab oma toetust eesmärgile anda vastutus riigipõhise strateegia eest kohapealsele ELi delegatsioonile ja liikmesriikide saatkondadele, samal ajal tuleks tagada kvaliteedikontroll peakorterite tasandil; peab siiski kahetsusväärseks, et riigipõhiste strateegiate sisu ei ole läbipaistev; kordab oma nõuet, et avalikustataks vähemalt iga riigipõhise strateegia põhiprioriteedid ning et parlamendil oleks juurdepääs neile strateegiatele, mis võimaldaks nõuetekohasel tasemel kontrolli; innustab ELi viima läbi avaliku hindamise ELi riigipõhiste

inimõiguste strateegiate esimese tsükli kogemuste kohta ja tegema kindlaks parimad tavad järgmiseks tsükliks;

26. mainib tunnustavalt, et peaaegu on valmis saanud inimõiguste teabekeskuste võrgustik ELi delegatsioonides; kutsub asepresidenti ja kõrget esindajat ning Euroopa välisteenistust üles välja töötama kava, kuidas seda võrgustikku tema täieliku potentsiaali ärakasutamiseks rakendada; palub ELi delegatsioonidel avaldada kõigi inimõiguste teabekeskuste ja inimõiguste kaitsjatega tegelevate ELi kontaktametnike kontaktandmed;

Inimõigused ELi kaubanduspoliitikas

27. toetab tava lisada õiguslikult siduvad ja mitteläbiräägitavad inimõiguste klauslid ELi rahvusvahelistesse lepingutesse, mis sõlmitakse kolmandate riikidega, ning on seisukohal, et inimõiguste klauslid tuleks süstemaatiliselt lisada ka kaubanduslepetesse; nõuab nende klauslite kohaldamise tõhusat järelevalvet ja parlamendi asjaomasele komisjonile aruandmist hindamiste ja soovitatavate reageeringute kohta;
28. juhib tähelepanu sellele, et parlament peaks mitte andma oma nõusolekut rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, kui ilmnevad inimõiguste tõsised rikkumised;
29. tuletab meelde, et üldiste tariifsete soodustuste (GSP) läbivaadatud kava jõustub 1. jaanuaril 2014; tunneb heameelt GSP+ kava jätkamise üle, mille kohaselt riigid võivad saada täiendavaid soodustariife, kui nad on ratifitseerinud ja rakendanud 27 põhilist inimõiguste-, töö- ja keskkonnateemalist konventsiooni; tuletab meelde võimalust peatada inimõiguste tõsise rikkumise korral GSP, GSP+ ja algatuse „Kõik peale relvade” soodustused; kutsub komisjoni üles tegema GSP+ abikõlblikkuse hinnangud avalikult kättesaadavaks, et suurendada läbipaistvust ja vastutust;
30. kutsub lisaks ELi üles määrama kindlaks ja võtma vastu konkreetseid poliitilisi suuniseid, kuidas inimõigusi tulemuslikult lisada oma kaubandus- ja investeerimislepingutesse, et inimõiguste mõjuhinnangutes saavutada meetodiline järjepidevus ja rangus;

Inimõigused ELi arengupoliitikas

31. rõhutab asjaolu, et Pusani tulemusliku arengukoostöö partnerlus on kutsunud rahvusvahelist üldsust üles rakendama rahvusvahelises koostöös inimõigustel põhinevat lähenemisviisi, et suurendada arengualaste jõupingutuste tulemuslikkust;
32. palub komisjonil viia läbi ELi arengukoostööprojektide ulatusliku mõjuhindamise, mis peaks sisaldama hinnangut selle kohta, kuidas need projektid on mõjutanud inimõiguste olukorda, tagamaks seda, et ELi arengualased jõupingutused ei tooks kaasa diskrimineeritud elanikerühmade suuremat marginaliseerumist ning et ELi vahendeid jaotataks õiglaselt riikide eri piirkondade vahel sõltuvalt nende vajadustest ja arengutasemest;
33. kordab, et komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid vastutama selle eest, et tulevases programmitöös rakendataks inimõigustel põhinevat lähenemisviisi;
34. on arvamusel, et riikide parlamentidel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel on

oluline osa inimõigusi käsitlevate sätete tulemuslikul rakendamisel, ning toonitab, et tuleb luua sobivad tingimused nende osalemiseks otsuste tegemisel, et edendada arengupoliitika strateegiate valikul tõelist omavastutust;

Euroopa Liidu poliitika ja üleminekuprotsessid

35. märgib, et viimaste aastate põhjanevad tõendid näitavad, kui tähtis on, et ELi välispoliitika tegeleks asjakohasel viisil kolmandates riikides toimuvate dünaamiliste üleminekuprotsessidega; julgustab ELi jätkuvalt õppima varasematest kogemustest, nii positiivsetest kui ka negatiivsetest, et vältida teatavate poliitiliste vigade kordamist ja kehtestada parimad tavad eesmärgiga mõjutada ja kindlustada demokratiseerimisprotsesse; tunnustab poliitilise paindlikkuse nõuet erinevates olukordades ja julgustab töötama välja poliitilisi vahendeid, mida võiks erinevates üleminekustenaariumides rakendada, et integreerida inimõiguste ja demokraatia toetusmeetmed paindlikult ja tõhusalt ELi lähenemisviisi;
36. rõhutab, et poliitiline üleminek ja demokratiseerimine on vaja ühitada inimõiguste austamise, õigussüsteemi edendamise, läbipaistvuse, vastutuse, leppimise, õigusriikluse ja demokraatlike institutsioonide rajamisega, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse soolist võrdõiguslikkust ja alaealiste kohtualluvust; rõhutab, kui tähtis on heastada endiste režiimide toime pandud inimõiguste rikkumised; rõhutab, et EL peaks alati toetama kontekstipõhist lähenemist üleminekuaja õigusemõistmisele, kusjuures kindlalt tuleks järgida inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise eest vastutuselevõtmise põhimõtet;
37. rõhutab, et EL peaks täielikult toetama riike, kes on autoritaarse režiimi võimult tõuganud ja kus toimub üleminek demokraatiale, toetades kodanikuühiskonda kui äärmiselt tähtsat osalejat õigusriigi, vastutuse ja läbipaistvuse propageerimisel ning poliitiliste muutuste ja kaasamise eest seisvate ühiskondlike liikumiste edendamisel; tuletab meelde, et politseid, sõjaväge ja kohtusüsteemi kasutatakse sageli inimõiguste süstemaatiliste rikkumiste mehhanismina; rõhutab seetõttu, et nende organite institutsionaalne reform peab võimaldama suuremat aruandluskohustust ja läbipaistvust üleminekuprotsessides;
38. peab ELi välistegevuse rahastamisvahendeid tähtsaks tööriistaks ELi väärtuste propageerimiseks ja kaitsmiseks piiri taga; peab sellega seoses tervitavaks kohustust seada inimõigused, demokraatia ja õigusriigi põhimõtted ELi välistegevuse keskmesse; nõuab erinevate temaatiliste ja geograafiliste vahendite järjepidevuse ja tõhususe parandamist, et saavutada nimetatud strateegiline eesmärk;
39. palub tungivalt, et EL toetaks kõikjal maailmas aktiivset ja sõltumatut kodanikuühiskonda nii poliitiliselt kui ka rahaliselt, eelkõige demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu; arvab, et Euroopa üliõpilasvahetuse programmide avamine kolmandate riikide noortele ja koolitusprogrammide loomine noorte spetsialistide jaoks soodustaks noorte aktiivset osalust demokraatia ülesehitamises ja tugevdaks kodanikuühiskonda; peab kahetsusväärseks, et kogunemisvabadus kui demokraatliku arengu põhitingimus ja eriti tundlik teema üleminekuriikides näib olevat kahe silma vahele jäänud ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas; kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles töötama välja kogunemisvabadust käsitlevad suunised;

40. tunneb heameelt, et loodud on Euroopa demokraatia rahastu, ning nõuab, et seda kasutataks abi andmiseks neile, kes püüdlevad demokraatlike muutuste poole, pakkudes neile paindlikku, nende vajaduste järgi kohandatud rahastamist; nõuab, et EL ja liikmesriigid tagaksid Euroopa demokraatia rahastu asjakohase rahastamise; tuletab meelde, et äärmiselt tähtis on vältida kattumisi Euroopa demokraatia rahastu mandaadi ja tegevuse ning ELi välistegevuse vahendite, eelkõige inimõiguste ja demokraatia valdkonna vahendite mandaadi ja tegevuste vahel;

Laienemispoliitika, demokratiseerimine ja inimõigused

41. rõhutab laienemisprotsessi otsustavat tähtsust demokratiseerimise ja inimõiguste kaitse edendamisel;
42. peab tervitatavaks Euroopa Komisjoni otsust seada õigusriiklus laienemisprotsessi keskmesse; nõuab tungival, et EL jääks laienemisprotsessi käigus valvsaks ja nõuaks inimõiguste seisukohalt ülitähtsate sätete ranget rakendamist, nagu rahvusvähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste aktiivne kaitse, et tagada nende vähemuste võrdne kohtlemine hariduses, tervishoius, sotsiaal- ja muudes avalike teenuste puhul, õigusriigi kehtestamine koos jõuliste meetmetega võitluseks kõigi korruptsiooni vormide vastu, tõhus juurdepääs õigusemõistmisele ning meetmed, millega tagada põhivabadused ning rahvusvähemusse kuuluvate isikute ja enamusse kuuluvate isikute täielik ja tegelik võrdõiguslikkus kõigis sotsiaalse, majandusliku, poliitilise ja kultuurielu valdkondades;
43. rõhutab kiireloomulist vajadust leida Lähis-Ida konfliktile õiglane ja kestav lahendus, mille tulemuseks võiks olla kaks riiki – sõltumatu, demokraatlik ja elujõuline Palestiina riik ning Iisraeli riik, mis eksisteerivad rahumeelselt ja turvaliselt koos 1967. aastal rahvusvaheliselt tunnustatud piiridega alal;
44. märgib murega, et vähemuste õiguste austamine on üks põhiprobleemidest, mis on välja toodud komisjoni laienemisstrateegias ajavahemikuks 2012–2013; julgustab liikmesriike, aga ka kandidaatriike ja potentsiaalseid kandidaatriike algatama üldist avalikku arutelu vähemuste aktsepteerimise ja nende kaasamise üle haridussüsteemi ja kodanikuühiskonna tegevusse, nende elutingimuste parandamise ja üldise teadlikkuse tõstmise üle; peab kahetsusväärseks asjaolu, et roma kogukond on kogu Lääne-Balkanis eriliselt ebasoodsas olukorras ja sel on kahjulik mõju partnerlusprotsessidele; nõuab, et asjaomased riigid rakendaksid tõhusaid meetmeid, et lahendada sellised probleemid nagu diskrimineerimine ja segregatsioon, juurdepääs eluasemele ja tervishoiule; mõistab hukka viha ja eelarvamuste üldise õhutamise ning negatiivsed teod ja diskrimineerimise soo või seksuaalse sättumuse alusel või haavatavate rühmade ja puuetega inimeste suhtes; rõhutab, et see on üks sagedasti esinevatest probleemidest paljudes kandidaatriikides ja enamikus liikmesriikides;
45. märgib, et ajakirjandusvabadus on kandidaatriikides üldiselt edenenud; peab siiski taunitavaks, et teatavates kandidaatriikides puuduvad meetmed sõnavabaduse tagamiseks, mis viib sageli ajakirjanike enesetsensuuri, poliitilise sekkumise, majandusliku surve, tagakiusamise ja ajakirjanike vastu suunatud vägivalda kasutamiseni; on seetõttu tõsiselt mures väljendus- ja ajakirjandusvabaduse sagedase rikkumise pärast Türgis;

Üleminekuga seotud probleemid naabruspoliitikas

46. tunnistab demokraatiale üleminekuga seotud probleeme lõuna- ja idapoolsetes naaberriikides; täheldab demokraatlike reformide suurenevat lahknevust ELi naaberriikides; kordab kodanikuühiskonna ja inimõigusorganisatsioonide tähtsust demokraatiale ülemineku protsessis; ergutab seetõttu vahetegemist naabruspoliitika lõuna- ja idamõõtme vahel, et paremini keskenduda iga geograafilise piirkonna eripäradele ja vajadustele;
47. kutsub ELi üles tegutsema oma naabruses järjekindlalt, demokraatliku ja reformidele orienteeritud partnerina; toetab sellega seoses edasiste assotsieerimisprotsesside alustamist naaberriikidega; tunnustab Vilniuse tippkohtumise järeldusi ning nõuab ELi ja idapartnerluse riikide suhete tugevdamist; toetab demokraatlikke ja Euroopa-suunalisi protsesse Ukrainas ning mõistab hukka hiljutise jõukasutamise Kiievis toimunud rahumeelsete avalike meeleavalduste vastu, kuna tegemist on aluspõhimõtetenä tinnustatud kogunemisvabaduse ja sõnavabaduse rikkumisega;
48. täheldab ELi uut lähenemisviisi, mille eesmärk on tugevdada ELi ja selle naaberriikide ja -ühiskondade partnerlust, mis põhineb vastastikusel vastutusel ja jagatud kohustustel järgida inimõiguste, demokraatia, sotsiaalse õigluse ja õigusriigi universaalseid väärtusi;
49. märgib murega demokraatiaprotsesside ebakindlust ning inimõiguste ja põhivabaduste vähikäiku enamikus naaberriikides; rõhutab, et hea valitsemistava, läbipaistvus, ühinemis-, sõna-, mõtte-, südametunnistuse, usu- ja kogunemisvabadus, vaba ajakirjandus ja meedia, õigusriik ja sõltumatu kohtusüsteem on üliolulised demokraatiale ülemineku toetamiseks; kordab, kui oluline on toetada ja edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste õigusi ning soodustada sotsiaalset arengut ja vähendada ebavõrdust; tõdeb, et kodanikuühiskond täidab naaberriikides võtmerolli selles, et saavutada üldsuse toetus demokraatlikele reformidele;
50. peab kahetsusväärseks asjaolu, et mõnes riigis on kodanikuühiskonna organisatsioonidel jätkuvalt tõsiseid piiranguid, nagu liikumisvabaduse takistamine, kohtuasjad valitsusväliste organisatsioonide juhtide ja inimõigusaktivistide vastu, koormavad haldusmenetlused, valitsusväliste organisatsioonide sagedane kriminaalkorras karistamine laimu eest või nende tegevuse täielik keelustamine, piiravad eeskirjad, millega kontrollitakse välisrahastamist või nõutakse rahalise toetuse vastuvõtmiseks loa saamist; rõhutab selles kontekstis, kui oluline on Euroopa demokraatia rahastu kui paindlik ja diskreetne vahend, mille abil toetada ühiskonna demokraatiameelsust riikides, kus demokraatiale üleminek on alles ees või juba käimas;
51. tõdeb kahetsusega, et külmutatud konfliktide vallas ei ole saavutatud mingit edu püsiva poliitilise lahenduse leidmiseks; rõhutab, et poliitilises dialoogis tuleb võtta täielikult arvesse ja täielikult austada asjaomaste riikide territoriaalset terviklikkust ja rahvusvaheliselt tunnustatud piire; nõuab ELilt selle nimel aktiivsemat tegutsemist;
52. rõhutab, et inimõigustega tegelevad riiklikud institutsioonid on tähtsal kohal riikliku tasandi inimõiguste struktuuris, sealhulgas inimõiguste järelevalves, teadlikkuse suurendamises ja rikkumiste puhul õiguskaitse tagamises; nõuab, et Euroopa välisteenistus ja komisjon töötaksid välisabi prioriteedina ning Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi raames välja poliitika inimõigustega tegelevate riiklike institutsioonide toetuseks ning aitaksid kaasa selliste institutsioonide loomisele ja tugevdamisele kooskõlas Pariisi põhimõtetega;

53. on jätkuvalt mures olukorra pärast Valgevenes, kus puuduvad demokraatia, õigusriik ja põhivabadused ning kus ei järgita inimõigusi;
54. täheldab murega valikulise õigusemõistmise juhtumeid teatavates idapoolsetes naaberriikides; tuletab meelde, et EL on pidevalt nõudnud, et vabastataks poliitvangid, nagu Julija Tõmošenko Ukrainas; kordab, et poliitiline ja kriminaalvastutus tuleks selgelt eraldada riikides, mis on pühendunud demokraatlikele väärtustele;
55. toetab kõiki samme, mis viivad poliitilise dialoogini, mis on ülioluline viimaks edasi üleminekut Egiptuses; peab väga murettekitavaks hiljutisi kriise ja poliitilist polariseerumist riigis, sealhulgas tänavalahingud sõjaväe ja Moslemi Vennaskonna toetajate vahel, terrorismi ja vägivaldseid kokkupõrked Siinai; mõistab hukka äärmuslaste vägivalda vähemuste, sealhulgas kopti kristlaste kogukondade vastu; väljendab oma solidaarsust Egiptuse inimestega, kes võitlevad demokraatia eest, ja peab kiiduväärseks Euroopa Liidu ning asepresidendi ja kõrge esindaja jõupingutusi kriisist väljapääsu leidmiseks ning juhib taas tähelepanu selle, et kiiresti oleks vaja konstruktiivset ja kaasavat poliitilist dialoogi, et panna paika selge tegevuskava tõelisele ja püsivale demokraatiale üleminekuks; kutsub kõiki riigi poliitilisi juhte üles, et leida tee ohtliku patiseisu lahendamiseks ning leppida kokku konkreetsete usaldust loovate meetmete rakendamises, et vältida riigis edasise verevalamise ja polariseerumise riski; nõuab kiiret tagasipöördumist demokraatliku protsessi juurde, sealhulgas vabade ja ausate presidend- ja parlamendivalimiste korraldamist täielikult kaasavas protsessis; nõuab, et Egiptuse ametivõimud jätkaksid tööd kaasava põhiseadusega, millega tagatakse kõigile võrdsed õigused;
56. nõuab, et viivitamata lõpetataks igasugune vägivald, seksuaalvägivald ning naismeeleavaldajate ja naisõiguslaste muul inimväärikust alandaval viisil kohtlemine, ühtlasi nõuab kõigi selliste juhtumite tõsist ja erapooletut uurimist ning süüdlaste kohtu alla andmist;
57. on jätkuvalt väga mures kriitilise olukorra pärast Süürias; mõistab karmilt hukka keemiarelvade kasutamise ning liigse jõu ja vägivalda kasutamise riigi tsiviilelanikkonna ja vähemuste vastu, mida ei saa ühelgi juhul õigustada, ning taunib teravalt riigi ulatuslikke kuritarvitusi, mida võib lugeda inimsusevastasteks kuritegudeks; kordab, et toetab igati ÜRO inimõiguste ülemvoliniku üleskutset, et ÜRO Julgeolekunõukogu volitaks Rahvusvahelist Kriminaalkohut ametlikult uurima olukorda Süürias; kutsub kõiki relvastatud rühmitusi üles peatama viivitamata vägivald riigis; peab väga murettekitavaks jätkuvat humanitaarkriisi, sealhulgas pagulaste olukorda, ja selle kriisi mõju naaberriikidele ja piirkonna stabiilsusele; rõhutab veel kord, et rahvusvahelise üldsuse ja Euroopa Liidu esmane prioriteet peab olema humanitaarabi neile, kel on tarvis esmatarbekaupu ja teenuseid Süürias ja naaberriikides; usub, et konflikti lahendamise võti peitub poliitilistes mehhanismides ja diplomaatilistes protsessides; rõhutab, et oluline on rangelt täita keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, varumise ja kasutamise keelustamise ning nende hävitamise konventsiooni; tervitab hiljutist ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni ja ÜRO peasekretäri ettepanekut kutsuda kokku Genfi II konverents 2013. aasta detsembri algul; mõistab hukka kristlaste ja teiste usuliste vähemuste tagakiusamise Lähis-Idas;
58. tuletab meelde 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni olukorra kohta Lääne-Saharas¹,

¹ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 87.

22. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Saheli piirkonnas¹; nõuab Sahara rahvaste inimõiguste tagamist ning rõhutab vajadust tegeleda Lääne-Saharas ja Tindoufi põgenikelaagris nende õigustega, sealhulgas ühinemisvabaduse, sõnavabaduse ja meeleavaldamise õiguse austamine; nõuab kõigi Lääne-Sahara poliitvangide vabastamist; nõuab territooriumi avamist sõltumatutele vaatlejatele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja meediale; toetab õiglast ja vastastikku vastuvõetavat poliitilist lahendust Lääne-Saharas, kooskõlas asjaomaste ÜRO resolutsioonidega, sealhulgas nendega, mis võimaldavad enesemääramist;

Üleminekuaja õigusemõistmine ja konfliktijärgse rahu kindlustamise ülesanne

59. peab vastutust minevikus toime pandud rikkumiste eest püsiva leppimise protsessi lahutamatuks osaks; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama naiste süstemaatilist osalemist rahuprotsessis ning poliitiliste ja majandusalaste otsuste tegemisel, seda ka demokraatiale ülemineku ja konfliktide lahendamise puhul, ning rõhutab, et see on ülimalt oluline; nõuab, et sõjakurjategijad antaks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu alla ning kutsub liikmesriike üles tõhustama Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga sellekohast koostööd; tunnustab Euroopa välisteenistuse kavatsust töötada välja eraldi poliitika üleminekuaja õigusemõistmise kohta, et aidata ühiskondadel käsitleda minevikus toime pandud kuritarvitusi ja võidelda karistamatuse vastu, ning kutsub üles seda poliitikat õigeaegselt välja töötama; rõhutab vajadust tegeleda üleminekuaja õigusemõistmisega viisil, mis oleks kooskõlas ELi toetusega rahvusvahelisele kriminaalõigusemõistmisele üldiselt ja ennekõike toetusega Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; juhib eraldi tähelepanu ELi kogemusele Lääne-Balkani riikidega seoses, mis võiks olla innustavaks eeskujuks; kutsub ELi üles toetama aktiivselt tõe, õigluse, heastamise ja mittekordumise tagamise eriraportööri tema vastset saadud volituste täitmisel;
60. rõhutab, et ELi hoiaku üheks põhielemendiks üleminekuaja õigusemõistmise suhtes peaks olema kohtusüsteemi institutsioonilise reformi toetamine, et parandada õigusriigi toimimist kooskõlas rahvusvaheliste normidega; rõhutab vajadust võtta kurjategijad, kelle kuriteod jäävad kaugemasse minevikku, vastutusele riiklike või rahvusvaheliste kohtute kaudu; rõhutab avaliku dialoogi tähtsust mineviku kriitilisel käsitlemisel ning kannatanute asjakohasel nõustamisel ja kahjutasusid hõlmavate hüvitusprogrammide puhul; on seisukohal, et üleminekuinstitutsioonides töötavate isikute tausta kontrollimine on üleminekuaja õigusemõistmise usaldusväarsuse test;
61. märgib, et üleminekuaja järjepideva poliitika väljatöötamine on konfliktijärgses olukorras eriti keeruline; rõhutab seetõttu vajadust tugevdada kooskõla rahvusvaheliste inimõiguste ja humanitaarõiguse normidega ja sellekohast järelevalvet relvastatud konfliktide olukorras ning soovib Euroopa välisteenistusel toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, kes püüavad selle poole, et riiklikud ja valitsusvälised relvastatud jõud järgiksid humanitaarõiguse norme, pöörates erilist tähelepanu naiste õigustele ja laste parimatele huvidele;
62. mõistab kõige karmimalt hukka relvastatud konfliktide olukorras toime pandud inimõiguste rikkumised varasemates ja praegustes kriisides, näiteks Süürias, Malis, Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Kesk-Aafrika Vabariigis, ning eriti massimõrvad, vägistamised ja muud seksuaalse vägivalla liigid, piinamise, omavolilised arreteerimised ja kinnipidamised, eelkõige seoses naiste ja laste olukorraga, kuna naised ja lapsed on

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0431.

kõige kaitsetumad; kutsub ELi üles võitlema karistamatuse vastu kõigi nende juhtumite puhul ja toetama omamaiste kohtute, samuti Rahvusvahelise Kriminaalkohtu meetmeid, et anda süüdlased kohtu alla; soovib ELil integreerida piinamise ennetamise mehhanismid kõikidesse ELi välissuhete valdkonna meetmetesse;

63. kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti ning Euroopa välisteenistust üles põhjalikult läbi vaatama poliitikat seoses traagiliste sündmustega Süürias, Liibüas ja Malis ning teiste hiljutiste konfliktidega, et muuta ELi rahvusvahelise humanitaarõiguse suuniseid ja püüda neid suuniseid tulemuslikumalt rakendada; kutsub ELi üles toetama Rahvusvahelise Punase Risti Komitee ja Šveitsi valitsuse käimasolevat algatust reformida praegust rahvusvahelise juhtimise raamistikku rahvusvahelise humanitaarõiguse vallas; toetab ELi aktiivset osalemist ÜRO Julgeolekunõukogu reformimisel, et tänapäeva kriisidele oleks võimalik tõhusalt reageerida;
64. peab kiiduväärseks algatuse „ELi humanitaarabi vabatahtlikud” käivitamist 2014. aasta jaanuaris, kuna sellega luuakse võimalused koolitada humanitaarabi operatsioonide tarbeks rohkem kui 8 000 ELi ja kolmandate riikide kodanikku ja võimalused lähetada neid humanitaarabi operatsioonidele kogu maailmas, ning märgib, et ELi humanitaarabi vabatahtlike abistab nn online-vabatahtlikena eeldatavasti veel 10 000 inimest, kes saavad neile pandud ülesandeid täita kodus arvuti teel;
65. nõuab, et EL kujundaks liidu ühise seisukoha relvastatud mehitamata õhusõidukite küsimuses;

Takerdunud üleminek ja probleemsed riigid

66. juhib tähelepanu ka takerdunud üleminekule nendes riikides ja piirkondades, kus valitsev režiim on reformiliikumised ja ülemineku protsessid peatanud või maha surunud; kutsub ELi üles jätkama jõupingutusi, et veenda valitsevat kihti nendes riikides ja ka teistes probleemsetes riikides, mida valitsetakse veel autoritaarselt, alustama reformiprotsessi, et arendada välja tugev ja stabiilne demokraatia, kus järgitakse õigusriigi põhimõtteid ning austatakse inimõigusi ja põhivabadusi; on seisukohal, et see veenmine peab toimuma kõikides ELi dialoogides oma partneritega, ka kõige kõrgemal poliitilisel tasandil, kasutades selleks ELi välispoliitika kõiki asjaomaseid valdkondi, st arengupoliitikat, kaubanduspoliitikat jne;
67. tuletab meelde, et ülemineku protsessis takerdunud riikidel ja piirkondadel jääb puudu demokraatlikest reformidest ja poliitilisest vastutusest; kordab, et kõigil kodanikel on õigus täielikult ja vabalt osaleda sellises poliitilises elus, kus toimuvad vabad, õiglased ja avatud, rohkem kui ühe parteiga valimised, mida kajastavad mitmesugused alternatiivsed ja sõltumatud meediaallikad;
68. väljendab tõsist muret Venemaal hiljuti vastuvõetud repressiivsete seaduste ja nende meelevaldse jõustamise pärast Vene ametivõimude poolt, mis viib sageli valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna aktivistide, inimõiguste kaitsjate, vähemuste ning lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste tagakiusamiseni, ning nõuab, et EL väljendaks seda muret kõikidel poliitilistel tasanditel; nõuab Mihhail Hodorkovski ja teiste poliitvangide vabastamist ning taunib õigussüsteemi ärakasutamist poliitilistel eesmärkidel; nõuab, et Venemaa ametivõimud uuriksid erapooletult, kes on vastutav Sergei Magnitski, Natalja Estemirova, Anna Politkovskaja, Stanislav

Markelovi ja Vassili Aleksanjani surma eest, ja annaks süüdlased kohtu alla; peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei võtnud arvesse Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2012. aasta soovitusi Magnitski juhtumi kohta; palub seetõttu nõukogul võtta vastu otsus, millega luuakse ELi ühine nimekiri nende ametnike kohta, kes on seotud Sergei Magnitski surmaga; lisab, et sellesama nõukogu otsusega tuleks nende ametnike suhtes kehtestada kindlasuunalised sanktsioonid; peab ülimalt murettekitavaks paremäärmslike omakohturühmituste tegevust, mille käigus võetakse internetis ühendust LGBTI inimestega, et neid löksu meelitada ja rünnata, ja postitatakse sellest internetti sadu videoid; kutsub ELi delegatsiooni ja liikmesriikide saatkondi Venemaal üles avaldama LGBTI inimeste inimõiguste kaitsjatele suuremat toetust kooskõlas vastavate suunistega;

69. väljendab muret sõltumatute ajakirjanike ja inimõigusaktivistide jätkuva represseerimise ja poliitilise teisitimõtleamise allasurumise pärast Kuubas; juhib tähelepanu Kuuba meelsusvõngide olukorrale, kuna neile esitatakse jätkuvalt valesüüdistusi ja neid hoitakse eelvangistuses; kutsub Euroopa välisteenistust ning asepresidenti ja kõrget esindajat üles toetama ÜRO raamistikus rahvusvahelise ja sõltumatu uurimiskomisjoni loomist, et uurida, millistel asjaoludel surid 2012. aasta juulis Kuuba inimõiguste kaitsjad ja rahumeelsed dissidendid Oswaldo Payá Sardiñas (Sahharovi auhinna laureaat 2002) ja Harold Cepero;
70. rõhutab vajadust korraldada Hiina inimõiguste olukorra rahvusvaheline seire ja kutsub ELi liikmesriike üles aktiivselt osalema selle seire töösse rakendamises, arvestades asjaolu, et ELi ja Hiina inimõigustealases dialoogis ei ole suudetud saavutada märkimisväärseid ja konkreetseid tulemusi; on jätkuvalt mures üha suurenevate piirangute pärast, mis on suunatud inimõiguste kaitsjate, advokaatide, kodanikuühiskonna aktivistide, ajakirjanike ja blogijate vastu; toetab hiinlaste nõudmisi teostada oma õiguspäraseid põhivabadusi ja õigusi; tuletab meelde, et EL võiks selles osas toimida vahendajana – aidata suurendada usaldust, leida uusi dialoogivõimalusi ja parandada olemasolevaid vahendeid;
71. nõuab, et Hiina ametivõimud teeksid Tiibeti rahvaga tihedat koostööd, et hinnata tiibetlaste sagedaste enesesüütamise juhtumite põhjuseid; mõistab hukka Tiibeti nomaadide sunniviisilise ümberasustamise, millega seatakse ohtu ühe Tiibeti identiteedile omase elulaadi püsimine; nõuab, et Euroopa välisteenistus pööraks kooskõlas äsja vastuvõetud ELi suunistega usu- ja veendumusvabaduse kohta erilist tähelepanu usulise represseerimise probleemile Tiibetis ja kutsuks Hiinat üles lõpetama oma piirava poliitika Tiibeti budismi suhtes; rõhutab vajadust parandada haridussüsteemi, pöörates erilist tähelepanu kakskeelsele haridusele selles piirkonnas, et säilitada seal rahvuslik identiteet ja parand ning tegeleda noorte töötuse põhjustega;
72. väljendab sügavat muret seoses inimõiguste olukorraga Iraanis, seoses sealsete reformijate jätkuva represseerimise, poliitvangide, meelsus- ja usuvõngide suureneva arvu, Baha'i kogukonna diskrimineerimise ja tagakiusamise, inimeste, sealhulgas alaealiste hukkamiste püsivalt suure arvu, laialt levinud piinamise, ebaõiglaste kohtuprotsesside ja kautsjoniks nõutavate liialdatud summade ning info-, sõna-, kogunemis-, usu- haridus- ja liikumisvabaduse karmi piiramisega; hindab positiivselt mitme meelsusvõngi, nende hulgas advokaadi ja Sahharovi auhinna laureadi Nasrin Sotoudeh'i vabastamist Iraanis; kutsub Iraani ametivõime üles vabastama kolm opositsiooniliidrit – Mehdi Karroubi, Zahra Rahnavaard'i ja Mir Hossein Mousavi, keda

hoitakse koduarestis ilma süüdistust esitamiseta juba kaks aastat, samuti lubama riiki ÜRO eriraportööri inimõiguste küsimustes Iraanis, tegema jõupingutusi surmanuhtlusele moratooriumi kehtestamiseks, kaotama internetitsensuuri ja võimaldama Iraanis sõnavabaduse; võtab teadmiseks, et diplomaatilised kontaktid Iraani ja maailma riikide ühenduse vahel jätkuvad, ning loodab, et nn E3+3 riikide ja Iraani läbirääkimised Iraani tuumaprogrammi üle lõpevad rahuldava ja vastastikku vastuvõetava tulemusega;

73. väljendab sügavat muret seoses inimõiguste olukorra halvenemisega Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, juhib tähelepanu Euroopa Parlamendi poolt (vastavalt parlamendi kodukorra artiklile 122) vastu võetud asjakohastele kiireloomulistele resolutsioonidele ja kutsub Korea Rahvademokraatlikku Vabariiki üles alustama Euroopa Liiduga inimõiguste küsimuses sisulist dialoogi; kutsub Korea Rahvademokraatlikku Vabariiki üles lõpetama kohtuvälised tapmised ja sunniviisilised kadumised, vabastama poliitvangid ja lubama oma kodanikel vabalt reisida, nii riigi sees kui ka väljaspool riiki; kutsub Korea Rahvademokraatlikku Vabariiki üles võimaldama nii oma riigi kui välismaa massiteabevahenditele sõna- ja ajakirjandusvabaduse ning avama oma kodanikele tsenseerimata juurdepääsu internetile; märgib, et Korea Rahvademokraatliku Vabariigi provokatiivne tegevus ja oma kodanike suhtes kehtestatud piiravad meetmed on toonud kaasa laialdase vaesuse ja materiaalse puuduse;
74. väljendab sügavat muret seoses olukorraga Kashmiris, kus tuleb karmilt hukka mõista kõik tsiviilisikute vastu suunatud vägivallateod; on teadlik, et seal on hakatud uurima nn nimetute haudade probleemi; nõuab aga, et kõikides püüetes, mille eesmärk on teha kindlaks tsiviilisikute väärkohtlemises süüdi olevad jõud ja tagada vastutuse kandmine selliste tegude eest, oleksid kesksel kohal inimõiguste kaitse mehhanismid;
75. kutsub Euroopa Liitu üles alustama koordineeritud ja kaasava Saheli piirkonna strateegia rakendamist, et ühelt poolt tagada selles piirkonnas julgeolek ja teiselt poolt teha lõpp inimõiguste rikkumistele, näiteks piinamisele, opositsionääride ja ajakirjanike sagedastele meelevaldsetele vahistamistele, rahumeelsete meelevalduste mahasurumisele, naiste vastu suunatud vägivallale, sealhulgas vägistamisele, sundabieludele, genitaalide moonutamisele, diskrimineerimisele etnilise või klassikuuluvuse alusel, kuid ka selleks, et aidata üles ehitada õigusriiki, kus on tagatud põhiõigused ja -vabadused;
76. tunneb sügavat muret selle pärast, et mitmetes Sahara-tagustes riikides, eriti Ugandas, Nigeerias, Kamerunis ja Senegalis, on levimas LGBTI inimeste vastase riigipoolse vägivalla suundumus; mõistab kindlalt hukka veelgi repressiivsemate seaduste algatamise püüded riikides, kus homoseksuaalsus on juba kriminaalkorras karistatav; kutsub parlamendiliikmeid üles lõpetama populistlikule ja konservatiivsele, sealhulgas ka usujuhtide survele allumise ja kaitsma kõikide kodanike, sealhulgas LGBTI inimeste õigusi; juhib tähelepanu sellele, et 76 riigis on homoseksuaalsus endiselt kriminaalkorras karistatav ning nendest viies riigis on selle eest ette nähtud surmanuhtlus; avaldab veel kord kahetsust, et Cotonou leping sõlmiti ilma, et selle üle peetud poliitiline dialoog oleks hõlmanud seksuaalse sättumuse alusel toimuva diskrimineerimise teemalist arutelu, mida parlament korduvalt palus; tuletab komisjonile ja nõukogule meelde parlamendi kindlat soovi kõnealust aspekti lepingu järgmisel läbivaatamisel arvesse võtta;
77. kutsub ELi üles välja kujundama tõhusat sanktsioonide poliitikat kõigi režiimide vastu,

kes kasutavad tsiviilisikute vastu repressiivseid meetodeid;

78. kutsub ELi üles toetama edaspidigi aktiivselt inimõiguste kaitsjaid, muu hulgas pakkudes ohus olevatele inimõiguslastele õigeaegselt ajutist varjupaika; kutsub ELi üles laiendama oma inimõiguste kaitsjate toetamise poliitikat ka õiguste rikkumisest teatajatele ja uurivatele ajakirjanikele, kes võivad anda suure panuse inimõiguste kaitsmisse ja edendamisse;

Valimiste vaatlemine ja demokraatia toetamise meetmed

79. peab õigeks, et EL toetab jätkuvalt valimisprotsesse kogu maailmas, kasutades valimisvaatlusmissioone ja valimisekspertide missioone ning pakkudes valimisabi ja tuge kohalikele vaatlejatele; märgib, et need missioonid on viimasel ajal aidanud kaasa demokraatliku arengu toetamisele ELi naabruses ja olnud tunnistajaks võimu üleminekule opositsiooni kätte (Senegal) ning konfliktist võrsuva demokraatia tugevnemisele (Sierra Leone);
80. rõhutab, et tähtis on järgida valimisvaatlusmissioonide aruandeid ja soovitusi; tervitab Euroopa Parlamendi algatust tugevdada rahvusvaheliste valimisvaatlusmissioonide soovitude järgimist, kasutades neid asjaomases riigis osana „demokraatia tegevuskavast”, ja anda peavaatlejale eraldi ülesanne tagada parlamendi alaliste organite toel soovitude järgimine ja rakendamine;
81. rõhutab, kui tähtis on suurendada parlamentide tegutsemisvõimet valimistevahelisel ajal; tuletab sellega seoses meelde ELi kõrgetasemelisel foorumil abi tõhususe teemal võetud kohustust seada arengukoostöö „demokraatliku isevastutuse” alusele, pöörates erilist tähelepanu parlamentide tugevdatud rollile; nõuab, et EL töötaks selle nimel, et saavutada õigustel põhinev lähenemisviis, millega inimõiguste põhimõtted püütakse integreerida ELi operatiivtegevusse ja propageerida inimõigustealaseid küsimusi globaalses arengukavas, nagu on ette nähtud tegevuskavas;
82. tuletab meelde liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi kindlat otsust pöörata valimiste vaatlemisel erilist tähelepanu naistele, rahvusvähemustele ja puudega inimestele – kui kandidaatidele ja kui valijatele; nõuab ELi valimisvaatlusmissioonide järelduste arvessevõtmist selliste programmide väljatöötamisel, mille eesmärk on toetada naiste täielikku ja võrdväärset osalemist valimisprotsessides ja missioonide koostatud soovitude rakendamisel.

Sõnavabadus

83. õhutab sõnavabaduse, sealhulgas vaba meedia erilist tähtsust üleminekuolukordades; tunnustab ELi võetud kohustust töötada välja sõnavabaduse suunised (internetis ja väljaspool seda) ning soovitab lisaks ELil töötada välja metodoloogia, et jälgida muutusi õigusaktides, mis piiravad pluralismi ja ajakirjandusvabadust kolmandates riikides, ning neile reageerida;
84. väljendab tõsist ja kestva muret internetitsensuuri ja selle kahetsusväärset suure ulatuse pärast paljudes riikides; rõhutab, et EL peab oma meetmetes aluspõhimõtetena tähtsustama osalemisõigust ja teabele juurdepääsu õigust, mis peab olema tagatud ka internetis, ning kasutama avaliku vastutuse tugevdamiseks olemasolevaid mehhanisme, näiteks rakendama avatud andmete põhimõtteid; on seisukohal, et seda tuleks teha

kolmandate riikidega peetava dialoogi kõikidel tasanditel, ka kahepoolsetes suhetes ja kõrgeimal tasemel; rõhutab internetimeedia tähtsust kodanikuühiskonna, sealhulgas inimõiguste kaitsjate, ametiühingute ja õiguste rikkumisest teatajate tegevusele ja selle tulemuslikkusele; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tõhustama jõupingutusi digitaalse vabaduse arvesse võtmiseks ELi välissuhetes;

85. märgib, et kahetsusväärseks suundumuseks on selliste seaduste jõustamine, mis piiravad LGBTI inimeste inimõiguste toetajate sõna- ja kogunemisvabadust; märgib, et sellised seadused on praegu olemas Leedus ja Venemaal, need on arutlusel Ukrainas ja nende vastuvõtmiseks on tehtud ettepanek Gruusias, Armeenias ja Kasahstanis; kiidab Moldovat, kes tunnistas kehtetuks seaduse, mis keelas „propaganda tegemise muudele kui abielu- või perekondlikele suhetele”; palub vastavates riikides tegutsevatel ELi delegatsioonidel teada anda, et EL tunneb kõnealuste seaduste pärast erilist muret;

ELi toetus üldistele inimõigustele

86. toetab täielikult positiivset seisukohta, mille EL inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus seoses kõigi inimõiguste edendamise ja kaitsega võttis, samuti lubadust väljendada vastuseisu mis tahes katsetele õõnestada austust inimõiguste kõikehõlmavuse vastu; kinnitab taas, et toetab täielikult inimõiguste jagamatust ja kõikehõlmavust, mis hõlmab majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 21 (V jaotis, 1. peatükk – Üldsätted liidu välistegevuse kohta), ning palub ELil seda järgida;

ÜRO inimõiguste süsteem

87. kinnitab veel kord oma toetust ÜRO inimõiguste süsteemi tugevdamisele, kuna see on üldiste inimõiguste edendamise seisukohalt põhjaneva tähtsusega; tunnustab ELi jõupingutusi ÜRO inimõiguste nõukogu läbivaatamisel ning kutsub kõiki inimõiguste nõukogu liikmeid üles järgima inimõiguste kõrgeimaid norme ja täima lubadusi, mille nad enne oma valimist; on seisukohal, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku ja ÜRO erimenetluste volitatud esindajate büroo sõltumatus on nende tõhusa toimimise peamine eeltingimus, ja rõhutab mittesihotstarbelise rahastamise vajalikkust, et seda tagada;
88. tervitab üldise korrapärase läbivaatamise protsessi teise tsükli alustamist ja nõuab, et EL pööraks jätkuvalt pingsat tähelepanu üldise korrapärase läbivaatamise menetluse parandamisele ning üldise korrapärase läbivaatamise soovitude rakendamise tasemele, mille riigid on heaks kiitnud ja mida nad on lubanud täita;
89. kutsub ELi liikmesriike üles lähtuma kohustusest, mille nad võtsid ELi strateegilises raamistikus: ratifitseerida ja rakendada peamised rahvusvahelised inimõiguste lepingud, eelkõige kümme peamist ÜRO inimõigusi käsitlevat lepingut ja nende vabatahtlikud protokollid, ning esitada asjakohased deklaratsioonid kõikide konkreetsete kaebuste vastuvõtmise ja uurimismenetluste tagamise kohta; rõhutab, kui tähtis on kõnealuste dokumentide ratifitseerimine ELi inimõiguste poliitika liidusisese ja liiduvälise usaldusväarsuse tagamiseks; väljendab sügavat muret selle pärast, et teatavate ELi liikmesriikide püsiv suutmatuse tõttu esitada oma perioodilisi aruandeid asjaomastele ÜRO inimõiguste järelevalveorganitele õõnestab ka kolmandatele riikidele suunatud ELi inimõiguste poliitika usaldusväarsust;
90. kutsub ELi üles innustama kolmandaid riike tegema täielikku koostööd inimõigustega

tegelevate ÜRO eriraportööride ja sõltumatute ekspertidega, muu hulgas väljastada neile alalisi kutseid ja neid vastu võtma;

91. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama ÜRO inimõiguste ülemvolinikku tema ÜRO lepingute alusel loodud organite – millel on ülimalt tähtis osa järelevalves selle üle, kuidas ÜRO inimõiguste lepingute osalisriigid täidavad inimõigustega seotud kohustusi – tugevdamist käsitleva 2012. aasta aruande rakendamisel;
92. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ÜRO inimõiguste nõukogu võttis vastu traditsioonilisi väärtusi käsitleva resolutsiooni A/HRC/RES/21/3, mis kahjustab üldiste ja jagamatute inimõiguste põhimõtet, ning toetab ELi vastuseisu kõnealusele resolutsioonile; peab kahetsusväärseks järelmeetmete puudumist seoses resolutsiooniga A/HRC/RES/17/19 inimõiguste, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi kohta ning kutsub kõnealuse küsimusega tegelevat riikide rühma, sealhulgas Lõuna-Aafrikat, võtma kõnealuse resolutsiooniga seoses võimalikult kiiresti järelmeetmeid; peab tänuväärseks ÜRO inimõiguste ülemvoliniku tööd LGBTI inimeste kõikide inimõiguste kasutamise edendamiseks ja kaitsmiseks, millest annavad tunnistust eelkõige avaldused ja aruanded ning uus kampaania „Vaba ja võrdne”; kutsub ÜRO ülemvolinikku üles seda tööd jätkama ning väljendama tõsist muret seoses nn propagandavastaste seaduste pärast, mis piiravad sõna- ja kogunemisvabadust;
93. võttes arvesse 1907. aasta Haagi konventsioonides (artiklid 42–56), neljandas Genfi konventsioonis (GC IV, artiklid 27–34 ja 47–78) ja I lisaprotokollis sätetes esitatud rahvusvahelise humanitaarõiguse põhimõtteid, rõhutab, et ELil tuleb tagada, et okupatsioonivõimude kategooriasse kuuluvad partnerid täidaksid oma kohustusi okupeeritud alade elanikkonna ees; tuletab meelde, et rahvusvahelise humanitaarõiguse kohaselt peab okupatsioonivõim tagama okupeeritud elanikkonnale rahvatervise nõuete täitmise, toidu ja arstiabi; kordab, et igasugune okupeeriva riigi tsiviilelanike üleviimine okupeeritud territooriumile on keelatud ning et kuritegudes süüdistatavatele peab tagama rahvusvaheliselt tunnustatud õiguslikele tagatistele tuginevad menetlused, nagu vahistamise põhjusest teavitamine, süüdistuse esitamine konkreetse kuriteo pärast ning õiglase kohtuliku arutamise tagamine võimalikult kiiresti;

Rahvusvaheline Kriminaalkohus

94. kinnitab veel kord oma tugevat toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; leiab, et osalisriikide arvu suurenemine on oluline edasimineku kohtu universaalsuse tugevdamisel; väljendab rahulolu selle üle, et 2012. aasta aprillis ratifitseeris Rooma statuudi Guatemala ja 2013. aasta veebruaris Côte d'Ivoire;
95. palub ELi välisministritel heaks kiita välisasjade nõukogu järeldused, milles kinnitatakse ELi ja selle liikmesriikide kindlat toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule, võttes arvesse ELi pingutusi selleks, et järjepidevalt üle vaadata, ajakohastada ja laiendada Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule suunatud vahendeid, ning milles väljendatakse uuesti kindlat valmidust teha tööd Rooma statuudi üldkehtivuse saavutamiseks, et laiendada raskete kuritegude ohvrite juurdepääsu õigusemõistmisele rahvusvahelise õiguse alusel;
96. peab kahetsusväärseks, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti ei ole siiani lisatud üldiste tariifsete soodustuste kava määruse GSP+ staatuse saamiseks nõutavate konventsioonide loendisse; märgib, et suur hulk GSP+ kandidaatriike ei ole statuudi

osalisriigid või ei ole seda ratifitseerinud (nt Armeenia, Pakistan); kordab oma soovitusi, et Rooma statuut tuleb lisada konventsioonide tulevasse loendisse;

97. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid rõhutaksid statuudi ning kohtu privileegide ja immuuniteetide kokkuleppe ratifitseerimise ja rakendamise vajadust läbirääkimistes ja poliitilistes dialoogides kolmandate riikide, piirkondlike organisatsioonide ja muude piirkondlike rühmadega ning võtaksid Rahvusvahelist Kriminaalkohut ja rahvusvahelist õigusemõistmist puudutavad sätted ELi kolmandate riikidega sõlmitavatesse lepingutesse;
98. kutsub Euroopa välisteenistust üles tagama, et kõiki ELi delegatsioone ja ELi eriesindajaid hoitaks täielikult kursis Euroopa Ülemkogu Rahvusvahelist Kriminaalkohut käsitleva otsuse ja tegevuskava ning ELi vastastikuse täiendavuse abivahenditega, ning aktiivselt propageerima Rahvusvahelist Kriminaalkohut, selle otsuste jõustamist ja võitlust karistamatuse vastu Rooma statuudi alla kuuluvate kuritegude eest;
99. kutsub ELi delegatsioone ja Euroopa Liidu eriesindajaid ning eelkõige ELi inimõiguste eriesindajat üles kolmandate riikidega peetavas poliitilises dialoogis ja kohtumistel aktiivselt propageerima Rahvusvahelist Kriminaalkohut, selle otsuste jõustamist ja võitlust Rooma statuudi alla kuuluvate kuritegude vastu; soovib ka suurendada Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule antavat rahalist toetust;
100. hindab positiivselt ELi vastastikuse täiendavuse edendamise vahendite heakskiitmist ning palub Euroopa välisteenistusel ja Euroopa Komisjonil võtta täiendavaid meetmeid nende tulemuslikuks rakendamiseks; kutsub ELi üles tagama, et toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule kajastataks asjakohaselt kõigis ELi välispoliitika asjaomastes valdkondades;
101. kutsub liikmesriike üles rakendama täielikult Rooma statuuti, seades riiklikud õigusaktid vastavusse kõikide statuudist tulenevate kohustustega, ja täitma Rahvusvahelise Kriminaalkohtu abi- ja koostööpalveid kohtu menetluste kõigis etappides, eelkõige esialgsel läbivaatamisel, uurimisel, vahistamisel ja üleandmisel, ohvrite ja tunnistajate kaitsel, ajutisel vabastamisel ja karistuste täideviimisel; peab kahetsusväärseks, et ohvrite sihtfondi sissemaksed on endiselt liiga väikesed, ning kutsub ELi liikmesriike üles andma vajalikke vahendeid, et kohtul oleks võimalik täita kõiki oma ülesandeid;
102. avaldab toetust kohtu korralisest eelarvest asjakohaselt rahastatavale tööle sihtrühmadega ja avalikkuse teavitamise meetmetele ning rõhutab sellise tegevuse tähtsust õigusemõistmise nähtavuse tagamisel;
103. kutsub ELi liikmesriike üles ratifitseerima Rooma statuudi Kampala muudatused ja innustama ka kolmandaid riike neid ratifitseerima;
104. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles suurendama jõupingutusi, et võidelda karistamatuse vastu liidu enda piires; soovib neil sellega seoses võtta arvesse Euroopa kontaktpunktide võrgu soovitusi genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude eest vastutavate isikute kohta;

105. kordab oma ühehäälsel vastuseisu surmanuhtlusele ja peab surmanuhtlusele üldise moratooriumi rakendamist – pidades silmas surmanuhtluse kaotamist kogu maailmas – ELi inimõiguste poliitika üheks peamiseks eesmärgiks; rõhutab tõsiasi, et surmanuhtlus ei ole kunagi olnud tõhus vahend kuritegevuse tõkestamiseks, ning rõhutab, et olemasolevate andmete kohaselt määratakse surmanuhtlus kõige sagedamini ebasoodsas olukorras olevatele inimestele; kiidab Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis tehtud jõupingutusi, mis viisid 2012. aasta detsembris surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamist käsitleva ÜRO Peaassamblee resolutsiooni vastuvõtmiseni; väljendab aga muret hukkamiste jätkamise pärast mitmetes riikides; kutsub ELi üles ka edaspidi läbi viima suunatud kampaaniaid surmanuhtluse teemal ja tihendama suhtlust surmanuhtlust kohaldavate riikidega; nõuab, et määruse (EÜ) nr 1236/2005 (mis käsitleb kauplemist kaupadega, mida on võimalik kasutada surmanuhtluse täideviimiseks või piinamiseks) 2013. aastaks kavandatud läbivaatamise käigus konsulteritaks asjakohaselt Euroopa Parlamendiga;
106. taunib asjaolu, et Valgevene on Euroopa viimane riik, kus surmanuhtlus on alles; kordab taas, et Dmitri Konovalovi ja Vladislav Kovalevi hukkamine on äärmiselt kahetsusväärne; kutsub Valgevenet veel kord üles kehtestama surmanuhtlusele moratooriumi, mis peaks lõppkokkuvõttes viima selle kaotamiseni;

Äritegevus ja inimõigused

107. kinnitab taas, et Euroopa ettevõtjad peaksid tagama, et järgivad oma tegevuses inimõiguste norme, seda ka väljaspool ELi; väljendab muret seoses teadetega teatavate ELi ettevõtete koostöö kohta autoritaarsete režiimidega, eriti juhtudel, kus nn tundlike kaupadega kauplemine, nt infotehnoloogia ja kommunikatsiooni valdkonnas, on kaasa toonud inimõiguste rikkumisi;
108. tuletab meelde, kui tähtis on edendada ettevõtja sotsiaalset vastutust, seda ka väljaspool ELi toimivas äritegevuses, ning tagada ettevõtja sotsiaalne vastutus kogu tarneahela ulatuses; on veendunud, et Euroopa ettevõtjad, nende tütarettevõtjad ja alltöövõtjad peaksid etendama olulist osa äritegevuse ja inimõiguste rahvusvaheliste normide edendamisel ja levitamisel kogu maailmas; rõhutab, et tähtis on anda mõtestatult aru, millist mõju omavad inimõigustele, ühiskonnale ja keskkonnale projektid, mida toetavad Euroopa Investeerimispank (EIP) või Euroopa krediidiagentuurid nende antava ekspordikrediidiga; rõhutab, et nende institutsioonide teostatavad finantstehingud peaksid aitama järgida liidu välistegevuse üldpõhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 21;
109. palub Euroopa välisteenistusel anda aru nende kohustuste täitmise kohta, mille EL võttis inimõiguste tegevuskavas seoses ÜRO äritegevust ja inimõigusi käsitlevate juhtpõhimõtetega; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole reageerinud Euroopa Parlamendi taotlusele esitada ettepanekud õigusaktide kohta, milles nõutakse, et ELi ettevõtted tagaksid, et nende ostud ei toeta konfliktide õhutajaid ega inimõiguste ränki rikkumisi;
110. tuletab komisjonile meelde tema 2010. aasta septembris võetud kohustust uurida sunniviisilise vanglatöö küsimust kolmandates riikides ja muuta vastavalt ELi reageerimist ning palub komisjonil teavitada Euroopa Parlamenti selle protsessi tulemustest; kutsub komisjoni üles kehtestama õigusakte, millega keelatakse importida ELi kaupu, mille valmistamiseks on kasutatud sunniviisilist tööd ja vangide tööd;

Diskrimineerimise kõikide vormide kaotamine

111. tuletab meelde inimõiguste ülddeklaratsiooni artikleid, milles märgitakse, et kõik inimesed sünnivad vabadena ja võrdsetena oma väärikuselt ja õigustelt ja neil on õigus seal nimetatud õigustele ja vabadustele, ilma igasuguse vahetegemiseta; rõhutab, et oluline on võidelda diskrimineerimise kõikide vormide vastu, sealhulgas rassil, nahavärvusel, sool, seksuaalsel sättumusel, keelel, usul, kastikuuluvusel, sotsiaalsel päritolul, kultuuril, vanusel, sünnipäral, puuetel või muul seisundil põhineva diskrimineerimise vastu; kordab oma nõudmist, et EL võitleks diskrimineerimise ja sallimatuse vastu, käsitades seda ühe tähtsama osana oma inimõiguste poliitikast, ja et selle poliitika aluseks oleks mittediskrimineerimise kaasav ja kõikehõlmav määratlus; rõhutab, et vähemuste õiguste austamine on ülimalt tähtis tegur rahu, arengu ja demokraatia tagamiseks; tunnustab seda arvesse võttes ELi osalust Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja piirkondlikes organisatsioonides ning soovib seda veelgi tõhustada;
112. nõuab, et EL pööraks erilist tähelepanu sotsiaalse kihistumise vormidel, näiteks kastisüsteemil ja samalaadsetel päritud seisuse süsteemidel põhinevale diskrimineerimisele, millel on tõsiselt ohtlik ja mõnikord hävitav mõju inimõiguste võrdse teostamise väljavaadetele; on seisukohal, et riikidelt, kus kastisüsteem veel püsib, tuleks nõuda selle keelustamist ning kastisüsteemi vastu suunatud õigusaktide tegeliku rakendamise tagamist;

Mõtte-, südametunnistuse, usu- ja veendumusvabadus

113. rõhutab, et mõtte-, südametunnistuse ja usuvabadus, nagu on sätestatud inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 18 ja teistes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates instrumentides, on põhiline inimõigus, mis on seotud teiste inimõiguste ja põhivabadustega ja hõlmab õigust uskuda või mitte uskuda ja võrdset vabadust praktiseerida teistlikku, mitteteistlikku või ateistlikku usku kas eraldi või avalikult, üksinda või koos teistega ning õigust omal valikul veendumust vastu võtta, muuta või sellest lahti öelda; kutsub ELi üles edendama õigust usu- ja veendumusvabadusele rahvusvahelistes ja piirkondlikel foorumitel ning kahepoolsetes suhetes kolmandate riikidega;
114. tuletab meelde, et õigus keelduda sõjaväeteenistusest oma veendumuste tõttu on mõtte-, südametunnistuse ja usuvabaduse seaduslik teostamine, ning nõuab, et Euroopa välis teenistus ja liikmesriigid paluksid kohustusliku ajateenistusega riikidel võimaldada muud teenistust, mis ei sisalda sõdimist, mis on olemuselt tsiviilteenistus, mida tehakse avalikes huvides ja mis ei oleks olemuselt karistuslik, ning hoiduda sõjaväeteenistusest veendumuste tõttu keeldujate karistamisest, ka vanglakaristuse vormis, sõjaväekohustuse täitmatajätmise eest;
115. mõistab kõige karmimalt hukka usul või veendumustel põhineva diskrimineerimise, sallimatuse, vägivalda ja tapmised, olenemata sellest, kus või kelle vastu need aset leiavad; peab eriti murettekitavaks üha sagedasemaid katseid lahendada usulise kuuluvuse põhjal jagunenud rahvaste sisemisi erimeelsusi vägivalda ja tagakiusamise abil, kuna selline tegevus on takistuseks pikaajalise rahu ja leppimise saavutamisel; on mures ka valitsuste ja ühiskonna üldise vaenulikumaks muutuva suhtumise pärast paljudes riikides, kus usul või veendumusel põhinevad vähemusrühmad on endiselt ilma jäetud vabadusest täita oma kombetalitusi või väljendada avalikult oma usku või veendumusi;

märgib, et suurenevas on sotsiaalne vaenulikkus ja rünnakud usuliste või veendumuslike rühmade vastu ja see on kaasa toonud surmajuhtumeid ja vigastusi ning endiselt murettekitav on süüdlaste karistamatus ja usuliste või veendumuslike kogukondade kaitsetus;

116. on vastu õigusaktidele, mille alusel karistatakse üksikisikuid oma usu või veendumuse muutmise eest; väljendab sügavat muret selle pärast, et selliste õigusaktide alusel karistatakse teatavates riikides inimesi vangistuse või isegi surmanuhtlusega; peab samuti murettekitavaks, et need, kes on loobunud usust või vahetanud usku, kannatavad sotsiaalse vaenulikkuse ilmingute, nagu vägivalla ja hirmutamise all; on vastu seadustele, mille alusel karistatakse selliste väljendite kasutamise eest, mida loetakse pühaduse teotuseks ja laimuks või usku või ususümboleid, usuga seotud isikuid või tundeid solvavaks; märgib, et need seadused ei vasta tunnustatud rahvusvahelistele inimõiguste normidele; mõistab hukka Afganistanis, Bangladeshis, Egiptuses, Pakistanis ja Saudi-Araabias kehtivate jumalateotust käsitlevate seaduste sätteid, millega lubatakse vangistust ja surmanuhtlust;
117. tervitab demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi hiljutisi projektikonkursse, milles tähtsustati ja toetati kodanikuühiskonna tegevust võitluses usul ja veendumusel põhineva diskrimineerimise vastu; soovib ELil toetada kaasavaid jõupingutusi kultuuride ja usundite vahelise dialoogi ja koostöö arendamiseks eri tasanditel, hõlmates kogukondade juhte, naisi, noori ja rahvusvähemuste esindajaid, eesmärgiga edendada rahu kindlustamist ja sotsiaalset ühtekuuluvust; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles töötama välja toetuskavu usu- ja veendumusvabaduse kaitseks ja edendamiseks sellistes riikides, kus see õigus on kõige suuremas ohus;
118. tunnustab ELi kohustust edendada usu- ja veendumusvabaduse õigust rahvusvahelistel ja piirkondlikel foorumitel, sealhulgas ÜROs, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE), Euroopa Nõukogus ja muude piirkondlike mehhanismide kaudu; soovib ELi ka edaspidi esitada ÜRO Peaassambleel oma igaaastane usu- ja veendumusvabaduse teemaline resolutsioon ning toetada ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri mandaati;

Naiste ja laste õigused ja mõju

119. väljendab oma täielikku toetust ÜRO tegevusele naiste õiguste tagamiseks ja nende mõjuvõimu suurendamiseks; soovib ELil korraldada suunatud kampaania naiste poliitikas ja majanduses osalemise teemal ning toetada soolise vägivalla ja naiste tapmise vastaseid algatusi; toetab soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise tegevuskava arengukoostöö valdkonnas; kutsub ELi delegatsioone üles rakendama välisabi ja arengukoostöö ülesannetega seotud erimeetmeid oma kohalikes strateegiates, et rakendada naiste- ja tüdrukutevastase vägivalla ning diskrimineerimise kõikide vormide, sealhulgas sunniviisiliste abielude vastu võitlemist käsitlevaid ELi suuniseid; rõhutab, et komisjoni ja liikmesriikide roll selles valdkonnas nii Euroopa Liidus kui ka sellest väljaspool ei tohiks piirduda igasuguse naiste vastu suunatud vägivalla vastu võitlemisega, olgu see füüsiline, psühholoogiline, sotsiaalne või majanduslik, vaid nad peaksid keskenduma ka mittesoopõhise hariduse tagamisele ning seda juba väga varasest vanuseastmest alates; nõuab, et komisjon ja nõukogu ärgitaksid kolmandaid riike veelgi võtma siseriiklike õigusaktide koostamisel arvesse naiste õigusi ja tagama kõikide asjaomaste õigusaktide kohase rakendamise;

120. kinnitab veel kord, et mõistab hukka naiste väärkohtlemise ja igasuguse naiste vastu suunatud vägivalda, sealhulgas koduvägivalda; kutsub seetõttu kõiki Euroopa Nõukogu liikmesriike üles allkirjastama ja ratifitseerima naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni ning kutsub ELi üles alustama konventsiooniga ühinemise protsessi, et tagada naistevastase vägivalda vastu suunatud ELi sise- ja välismeetmete ühtsus; rõhutab teavitamiskampaaniate korraldamise ja teadlikkuse tõstmise meetmete rakendamise tähtsust kogukondades, kus on levinud naiste suguelundite moonutamine, noorte tütarlaste seksuaalne kuritarvitamine, varajased ja sundabielud, naisetapud ja muud soopõhised inimõiguste rikkumised, ning toonitab, kui oluline on kaasata nende tavade vastu võitlevad inimõiguste kaitsjad selliste kampaaniate ettevalmistamisse ja läbiviimisse; soovib Euroopa välisteenistusel ja ELi liikmesriikidel jätkuvalt käsitleda naiste suguelundite moonutamise probleemi poliitilistes ja valdkondlikes dialoogides nende partnerriikidega, kus sellist moonutamist ikka veel praktiseeritakse;
121. nõuab, et EL jätkaks reproduktiivõiguste kaitsmist ja rõhutab vajadust seada sellekohased meetmed kolmandate riikidega toimivas arengukoostöös kesksele kohale; mõistab teravalt hukka naiste suguelundite moonutamise häbiväärse tava Aafrika teatavates piirkondades, samuti aumõrvad, soopõhised abordid ja sundabielud; tuletab meelde elanikkonna ja arengu rahvusvahelisel konverentsil Kairos saavutatud tähtsaid järeldusi;
122. Toetab ÜRO peasekretäri algatust „Haridus ennekõike” (Education First), sest hariduse kättesaadavus suurendab tütarlaste kaitset nende tulevikku ohustavate tegurite eest, nagu varajane abielu ja rasedus, HIV, vaesus, pere- ja seksuaalvägivald, ning vähendab ka laste ja emade suremust;
123. nõuab aastatuhande arengueesmärkide võimalikult täielikuks ja õigeaegseks saavutamiseks tehtavate jõupingutuste hoogustamist seoses soolise võrdõiguslikkuse, emade tervise, asjakohaste tervishoiusüsteemide ja hariduse kättesaadavuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste õiguste kasutamise, eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade seas (näiteks tüdrukud ja noored naised), lähtudes riikide kindlast kohustusest tõhustada praeguste inimõiguslaste kohustustega seonduvaid vastutus- ja järelevalvemehhanisme, parandada õiguskaitse kättesaadavust kõikide jaoks ning tagada kõikide (sh kõige tõrjutumad ja ebasoodsamas olukorras olevad isikud) tõhus osalemine arengus, otsustamisprotsessides ja rakendamises; soovib tungivalt lisada 2015. aasta järgsetele aastatuhande arengueesmärkidele eraldi eesmärgina ka naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus, erilise rõhuasetusega seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele;
124. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid, et elanikkonna ja arengu teemalisel rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud 20 aasta tegevuskava läbivaatamisel vaadataks põhjalikult läbi ka kõik aspektid, mis on seotud seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste õiguste täieliku kasutamise, ning et EL ja liikmesriigid kinnitaksid taas kindla ja järkjärgulise lähenemisviisi olemasolu kõigi isikute seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste õiguste tagamiseks vastavalt rahvusvahelistele inimõiguste normidele, nõudes ka suuremat vastutust tulemuste saavutamisel; kutsub ELi ja liikmesriike üles tagama esmajärjekorras ka seda, et läbivaatamine toimuks kaasavalt, võimaldades eri sidusrühmade, sh kodanikuühiskonna, naiste, noorukite ja noorte sisulist osalemist; tuletab meelde, et sellise läbivaatamise raamistik peab põhinema

- inimõigustel ja keskendumal eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervise alastele õigustele;
125. väljendab tõsist muret seoses vägistamise probleemiga; taunib äärmiselt laialdast karistamatust vägistamise eest sellistes riikides nagu India ja Pakistan;
 126. mõistab hukka seksuaalse vägivalla ja vägistamise laialdase kasutamise sõjarelvana, eriti Ida-Aafrika järvede piirkonnas; juhib tähelepanu asjaolule, et soolise kuuluvuse ja seksuaalse vägivallaga seotud kuriteod loetakse Rooma statuudis sõjakuritegudeks, inimsusevastasteks kuritegudeks või konstitutiivseteks tegudeks seoses genotsiidi või piinamisega; kiidab sellega seoses heaks ÜRO Julgeolekunõukogu 24. juunil 2013. aastal vastu võetud resolutsiooni 2106 (2013) seksuaalvägivalla ennetamise kohta konfliktides, milles kinnitatakse veel kord, et Rahvusvahelisel Kriminaalkohtul on keskne osa võitluses seksuaalkuritegude ja sool põhinevate kuritegude toimepanijate karistamatusega; kutsub ELi üles nende põhimõtete rakendamist täiel määral toetama; kordab ka ELi võetud kohustust integreerida inimõigused ja soolised aspektid ÜJKP missioonidesse kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu suundanäitavate resolutsioonidega 1325 ja 1820 naiste, rahu ja julgeoleku kohta;
 127. kutsub ELi üles tähtsustama inimkaubandusevastast võitlust; rõhutab vajadust võtta inimkaubanduse probleemiga tegelemisel arvesse nii sise- kui ka välistegureid; kutsub liikmesriike üles rakendama ELi direktiivi (2011/36/EL) ja inimkaubanduse kaotamist käsitlevat ELi integreeritud strateegiat aastateks 2012–2016;
 128. nõuab ÜRO lapse õiguste konventsiooni üldist ratifitseerimist; kutsub komisjoni ja Euroopa välis teenistust üles rakendama meetmeid laste õiguste kaitseks, pöörates erilist tähelepanu lastevastasele vägivallale ning eriti sellistele probleemidele nagu laste sunniviisiline töö, laste abielu, laste värbamine relvarühmitustesse, nende relvitustamine, rehabiliteerimine ja taasintegreerimine, samuti sellele, et laste nõidumises süüdistamise probleem võetaks asjaomaste riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide päevakorda; rõhutab, kui oluline on ELi välispoliitikas laste õigusi tähtsustada;
 129. rõhutab vajadust suurendada jõupingutusi, et rakendada lapsi ja relvakonflikte käsitlevate ELi suuniste läbivaadatud rakendusstrateegia; soovib ELil veelgi süvendada koostööd relvakonfliktidest mõjutatud laste küsimustega tegeleva ÜRO eriesindajaga; kiidab heaks 2012. aastal uue eelarverea avamise, et toetada humanitaarabi kaudu relvakonfliktidest mõjutatud lapsi, võimaldades neile hädaolukordades juurdepääsu haridusele;
 130. tuletab meelde oma varasemaid soovitusi parandada parlamendi enda menetlusi inimõiguste küsimustes ja tõhustada oma jõupingutusi inimõiguste tulemuslikuks kaasamiseks oma struktuuridesse ja protsessidesse; peab kahetsusväärseks, et edusamme ei ole tehtud seoses täiskogu nende arutelude ja resolutsioonidega, mis käsitlevad inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumisi, ning nende järelkontrolli; tervitab püüdlusi parandada inimõigustealast koostööd liikmesriikide parlamentidega;
- o
o o
131. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välis teenistusele, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja

komisjoni asepresidendile, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile, Euroopa Nõukogule ning käesolevas resolutsioonis nimetatud riikide ja territooriumide valitsustele.